

Sygnatura akt **IC 2006/15**

POSTANOWIENIE

07 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSO Dominika Romanowska

Protokolant Anna Gniwek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 07 czerwca 2016 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa **M. O., A. O.**

przeciwko **J. K.**

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

postanawia:

oddalić wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

UZASADNIENIE

Pozwana J. K. w odpowiedzi na pozew złożyła wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych i ustanowienie adwokata. Uzasadniając wniosek powołała się na trudną sytuację materialną oraz wiek (77 lat) i stan zdrowia. Ze złożonego oświadczenia majątkowego wynika, iż pozwana jest właścicielką zabudowanej nieruchomości położonej w P., w której mieszka, nie posiada żadnego majątku ani oszczędności a utrzymuje się emerytury wynoszącej 1.159 zł i stanowiącej jej jedyne źródło dochodu. Stałe miesięczne wydatki związane z utrzymaniem domu zamykają się w kwocie 500 zł a koszt przyjmowanych leków to kwota 100 zł miesięcznie.

Stosownie do treści zawartej w art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), zwolnienia od kosztów sądowych domagać się może osoba fizyczna, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i swojej rodziny. Instytucja zwolnienia od kosztów stanowi pomoc państwa dla osób ubogich, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania dla siebie i rodziny. Dopiero gdy poczynione oszczędności okazały się nie wystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa (por. postanowienie SN z dn. 24.09.1984 r. II CZ 104/84).

Zważyć należy, iż instytucja zwolnienia od kosztów sądowych winna być stosowana jedynie w przypadkach, w których oddalenie wniosku stanowiłoby faktyczne pozbawienie strony, gwarantowanego konstytucyjnie, prawa do sądu. Ponieważ na obecnym etapie postępowania brak jest konieczności ponoszenia przez pozwaną jakichkolwiek kosztów (opłat sądowych czy wydatków) wniosek o zwolnienie z obowiązku ich ponoszenia jest bezprzedmiotowy.

Oddalając wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu sąd dokonał analizy złożonej przez pozwaną odpowiedzi na pozew oraz sposób formułowania przez nią wniosków procesowych. Przepis art. 117 § 1 k.p.c. uprawnia stronę korzystającą ze zwolnienia przez sąd od ponoszenia kosztów sądowych w całości lub części, do wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie dla niej adwokata lub radcy prawnego, a na podstawie § 2 tego przepisu osoba fizyczna niezwolniona od kosztów sądowych może się domagać ustanowienia pełnomocnika jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Stosownie jednakże do art. 117 § 4 k.p.c, sąd uwzględni wniosek tylko wtedy, gdy

udział adwokata w sprawie uzna za potrzebny. Przepis ten nakłada na sąd obowiązek rozważenia celowości udziału adwokata. Udział adwokata (radcy prawnego) w sprawie będzie potrzebny zazwyczaj wtedy, gdy strona wnosząca o jego ustanowienie jest nieporadna czy też ma trudności z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych. Potrzeba udziału fachowego pełnomocnika przyznanego stronie z urzędu nie zachodzi natomiast, jeżeli sprawa jest nieskomplikowana pod względem prawnym, a strona sama potrafi sobie poradzić w prowadzeniu procesu, (vide: Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 3 czerwca 1974 r., IICZ 94/74, LexPolonica nr 322001, którego pogląd Sąd orzekający w rozpoznawanej sprawie w pełni podziela). Odnosząc powyższe uwagi ogólne do niniejszej sprawy należy uznać, że analiza treści składanych przez pozwaną pism, oświadczeń i wniosków, sposób formułowania myśli i budowania argumentacji na jej poparcie, nie pozwala przyjąć, że udział adwokata dla reprezentacji pozwanej jest w niniejszym postępowaniu konieczny. Pozwana nie jest osobą nieporadną z uwagi na wiek czy stan zdrowia, myśli formułuje jasno i precyzyjnie, a jednocześnie ani charakter faktyczny sprawy, ani też zagadnienia prawne, jakie z niego wynikają na obecnym etapie postępowania nie są skomplikowane na tyle, aby udział fachowego pełnomocnika w niniejszym postępowaniu był niezbędny. Dodatkowo zwrócić należy uwagę na treść przepisu art. 5 k.p.c., zgodnie z którym w razie uzasadnionej potrzeby sąd może udzielić stronom występującym w sprawie bez profesjonalnego pełnomocnika niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych.

Mając przy tym na uwadze, iż obowiązująca w niniejszej sprawie stawka opłat za czynności adwokackie (§ 11 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r., Dz.U. 2003, nr 97, poz. 887 z późn. zmianami) wynosi 360 zł, nawet stosunkowo niskie dochody pozwanej pozwalają w ocenie sądu na poniesienie przez nią kosztów wynagrodzenia pełnomocnika bez uszczerbku koniecznego utrzymania.

Z tych względów Sąd Okręgowy postanowił jak w sentencji postanowienia, oddalając wniosek pozwanej zarówno w zakresie zwolnienia od kosztów sądowych jak i ustanowienia adwokata z urzędu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)